

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy

Září 2018

KLÁRA KALÍŠKOVÁ, MICHAL ŠOLTÉS

IDEA **CERGE**
EI
PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

Klára Kalíšková

Magisterské studium absolvovala na Univerzitě Karlově a doktorát z ekonomie získala v roce 2015 na CERGE-EI, kde se již během studia se zapojila do výzkumné činnosti Akademie věd a think tanku IDEA. Dnes působí jako výzkumná pracovnice think tanku IDEA a jako odborná asistentka na Národohospodářské fakultě VŠE. Ve svém výzkumu se zabývá především trhem práce, hodnocením veřejných politik a genderovými otázkami. Aktivně se zapojuje do tvorby veřejné politiky v ČR, například jako členka Odborné komise pro rodinnou politiku nebo Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života.

Received her Master's degree at the Charles University in Prague and Ph.D. in economics at CERGE-EI in 2015, where she actively participated on research activities of Academy of Sciences and IDEA think tank already during her studies. Today, she works as a researcher of the IDEA think tank and an Assistant Professor at the Faculty of Economics at VŠE in Prague. Her research mainly focuses on the labor market, the evaluation of public policies and gender issues. She actively participates in policy-making processes in the Czech Republic, i.e. as a member of an Expert Committee for Family Policy in the Czech Republic or Government Committee for Reconciliation of Work and Family Life.

Michal Šoltés

Výzkumný pracovník think-tanku IDEA při CERGE-EI. Absolvoval magisterské studium na IES FSV UK a na CERGE-EI, kde nyní pokračuje v doktorském studiu. Studoval rovněž na Maastricht University, Peking University HSBC Business School a na Universidad Autonoma de Madrid. Ve svém výzkumu se věnuje aplikované mikroekonomii, politické ekonomii a informační ekonomii.

Researcher of IDEA think tank at CERGE-EI. He completed his Master's degree at the Charles University and at CERGE-EI, where he is currently pursuing his PhD. He also spent a semester at the Maastricht University, later another one at Peking University HSBC Business School, and finally one semester at the Universidad Autónoma de Madrid. In his research he focuses on applied microeconomics, political economy and information economics.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy

Studie 12 / 2018

© Klára Kalíšková a Michal Šoltés

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2018

ISBN 978-80-7344-476-1 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy¹

ZÁŘÍ 2018

KLÁRA KALÍŠKOVÁ A MICHAL ŠOLTÉS

Shrnutí

- Superhrubá mzda, zavedená v roce 2008, čelila již několika pokusům o zrušení. Poslední záměr na zrušení superhrubé mzdy spolu se zavedením progresivního daňového systému se objevil v únoru letošního roku jako součást daňového balíčku navrhovaného Ministerstvem financí ČR a posléze i v programovém prohlášení současné vlády. V srpnu 2018 tento záměr z legislativního balíku vlády opět vypadl, ale lze očekávat, že tato novela bude předložena v budoucnu znovu.
- Jako celek by novela znamenala výrazné změny ve způsobu výpočtu daně z příjmů, ale samotné ekonomické dopady na zdanění osobních příjmů by byly poměrně malé nebo nulové pro naprostou většinu daňových poplatníků. Hlavní charakter českého systému přímých daní, daně z příjmů fyzických osob (DPFO) a odvodů na zdravotní a sociální pojištění, by novelou nebyl dotčen: relativně menší význam DPFO oproti povinným pojistným odvodům, relativně nízká míra progresivity, poměrně vysoké mezní a participační zdanění osob s nízkými příjmy.
- Novelou navrhované zrušení superhrubé mzdy a doprovodné změny by snížily daňovou zátěž téměř všem zaměstnancům i osobám samostatně výdělečně činným (OSVČ). Novela by daňovou zátěž nezvýšila žádnému daňovému poplatníkovi.
- Výhodněji by novela dopadla na OSVČ, u kterých by průměrná daňová sazba klesla o 1,6 procentního bodu, a OSVČ by tak v průměru ušetřily 7 000 Kč ročně. U zaměstnanců by došlo k poklesu průměrné daňové sazby pouze o 0,7 procentního bodu a ke snížení daňové zátěže v průměru o 3 500 Kč ročně.

¹ Díky za užitečné připomínky k pracovní verzi studie patří Martinovi Jarešovi a Danielu Münichovi. Veškeré případné nepřesnosti a chyby však jdou na vrub autorů, stejně jako názory a tvrzení ve studii uvedené. Studie vznikla v rámci a s podporou Strategie AV 21 – programu pro excelentní výzkum Akademie věd České republiky.

- Novela by nepomohla zaměstnancům a OSVČ s nejnižšími příjmy, kteří dnes neplatí žádné daně z příjmu a těm OSVČ, které platí odvody sociálního a zdravotního pojištění z minimálních povinných základů. Tito poplatníci by si nemohli snížit ani odvedené daně ani pojistné odvody a novela by na ně neměla žádný vliv.
- Nová možnost odečíst si 75 % ze zaplaceného pojistného by u OSVČ změnila přepočítání z hrubého zisku na daňový základ. Nově by stejný hrubý zisk OSVČ znamenal menší odvodový základ, proto by po novele zřejmě narostl počet OSVČ, které odvádějí pojistné z minimálních povinných základů.
- Existence minimálních povinných základů pro pojistné odvody způsobuje, že dopady novely by byly u OSVČ s nízkým ziskem velmi různorodé. Některým z nich by novela nepřinesla snížení daní žádné, zatímco jiným OSVČ s podobně vysokým hrubým ziskem by přinesla snížení daňové sazby až o 1,7 procentního bodu.
- Navržená novela by snížila příjmy veřejných rozpočtů asi o 21 mld. Kč ročně.

The consequences of the postponed abolishment of super gross wages²

SEPTEMBER 2018

KLÁRA KALÍŠKOVÁ AND MICHAL ŠOLTÉS

Summary

- There have already been a number of attempts to abolish the concept of super gross wages used for personal income tax purposes since 2008. The most recent proposal to abolish super gross wages and introduce a progressive tax system was put forward in February 2018 as part of a tax package suggested by the Czech Ministry of Finance and subsequently appeared in the current government's policy statement. By August 2018 this intention had disappeared from the government's legislative package, but we can expect this amendment to be brought back to the table in the future.
- As a whole, this amendment would result in major changes in the way income tax is calculated, but the economic consequences for the taxation of personal incomes would themselves be rather small or even zero for the vast majority of taxpayers. The key characteristics of the Czech direct taxation system, personal income tax (PIT) and social and health insurance contributions, would remain unchanged: the relatively low value of PIT in comparison to the obligatory insurance contributions, the relatively low level of progressivity, the relatively high marginal and participational taxation of individuals with low incomes.
- The proposal to abolish super gross wages and its accompanying changes would reduce the tax burden for almost all employees and self-employed individuals. The amendment would not increase the tax burden for any taxpayer.
- The amendment would be particularly advantageous for self-employed individuals, whose average tax rate would fall by 1.6 percentage points, such that they would save an average of 7,000 CZK per year. The average tax rate on employees' income would fall by just 0.7 percentage points, representing a reduction in the tax burden of some 3,500 CZK per year on average.

---

² We are grateful to Martin Jareš and Daniel Münich for their useful comments on the draft version of this paper. Any remaining ambiguities or errors are the authors' own, as are any opinions and claims expressed in the study. The study was produced within and supported by the Strategy AV21 – a programme for excellent research of the Czech Academy of Sciences.

- The amendment would not help employees or self-employed individuals with very low incomes, who currently pay no income tax, nor those self-employed individuals who pay social and health insurance contributions at the obligatory minimum level. These individuals would not see their tax rate or their insurance contributions reduced, and the amendment would thus have no consequences for them.
- The new possibility of deducting 75 % of paid insurance contributions would change the way that the self-employed calculate their tax base from their gross profit. The same gross profit would now result in a lower contribution base, and so it is likely that after the amendment came into force we would see an increase in the number of self-employed individuals who pay insurance contributions at the obligatory minimum level.
- The existence of the obligatory minimum contribution level for insurance means that the consequences of the amendment would vary widely among self-employed individuals with low incomes. For some, the changes would not result in any reduction in taxation, while for others with a similar gross profit it could reduce taxation by as much as 1.7 percentage points.
- The proposed amendment would reduce public budget revenues by some 21 billion CZK per year.

Úvod

Od roku 2008, kdy došlo k zavedení superhrubé mzdy jako daňového základu, se pravidelně opakuje snaha politických stran tento koncept zrušit. Daňový balíček předložený Ministerstvem financí České republiky (MF ČR) v únoru roku 2018 byl již čtvrtým podobným návrhem. Záměr zrušit superhrubou mzdu je obsažen i v programovém prohlášení současné vlády. Tato studie zkoumá dopady poslední známé vládní novely, jejímž hlavním cílem je zrušení superhrubé mzdy jako daňového základu, zavedení klouzavé progresivní 19% daňové sazby pro základ daně do 1,5 mil. Kč a 23% pro daňový základ vyšší. Novela zároveň ruší solidární zvýšení daně uzákoněné na konci roku 2012, tehdy míněné jako dočasné opatření na pár let po dobu krize. V rámci kompenzace zvýšené daňové sazby (z 15 % na 19 %) zavádí novela pro osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) možnost odečíst si 75 % zaplacených pojistných odvodů jako daňově uznatelný výdaj ze základu daně. Ačkoli v době dokončování této studie (srpen 2018) již tyto návrhy obsahem legislativního balíku nebyly, lze předpokládat, že uvedené daňové změny budou vládou Parlamentu České republiky dříve či později předloženy.

Zatímco doprovodný materiál MF ČR dokumentoval pouze změnu celkové daňové zátěže, tedy změnu v placených daních z příjmu a odvodech na sociální a zdravotní pojištění na několika ilustrativních příkladech daňových poplatníků, tato studie nabízí komplexnější pohled. Dokumentuje efekt na všechny příjmové skupiny a zohledňuje strukturu daňových poplatníků v celé populaci České republiky. Tato studie nesleduje pouze změnu celkového daňového zatížení, která mechanicky roste s výší příjmu, ale i dopad na průměrné daňové sazby (ATR = *average tax rate*)³. Srovnání změn ATR mezi příjmovými skupinami tak umožňuje přehlednější posouzení dopadů novely. Daňovým zatížením se pro účely této studie tedy rozumí nejen odvedená daň z příjmů, ale i odvody na sociální a zdravotní pojištění.⁴

Hlavní závěry naší studie jsou v souladu s ilustrativními příklady MF ČR prezentovanými v doprovodném materiálu k tzv. daňovému balíčku pro rok 2019:

- Novela by mírně snížila daňovou zátěž pro téměř všechny skupiny daňových poplatníků.
- Novela by byla výhodnější pro OSVČ než pro zaměstnance, a to nahlíženo jak perspektivou celkové odvodové povinnosti, tak změnou průměrné daňové sazby.
- Zaměstnanci by ušetřili průměrně zhruba 3 500 Kč ročně a jejich průměrná daňová sazba (ATR) by klesla o 0,7 procentních bodů. OSVČ by ušetřily v průměru kolem 7 000 Kč ročně a jejich ATR by klesla o 1,6 procentních bodů.
- Novela by snížila příjmy veřejných rozpočtů o více než 21 mld. Kč ročně.

---

³ Průměrná daňová sazba (ATR z anglického *average tax rate*) vyjadřuje, jaká část z celkových nákladů práce je odvedena na daních včetně sociálního a zdravotního pojištění placeného zaměstnancem i zaměstnavatelem. U zaměstnanců je ATR počítána jako podíl daňového zatížení (DPFO, sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem i zaměstnavatelem) na superhrubé mzdě, tedy celkových nákladů práce.

⁴ Pro rozhodování ekonomických aktérů nebo pro výši příjmů veřejných rozpočtů nehraje roli, zda nazýváme odvedené finanční prostředky daní nebo pojištěním. V mnoha případech si tak můžeme dovolit sjednotit oba pojmy pod širší pojem *daňové zatížení*.

Podstata novelou navrhovaných změn přímých daní

Daň z příjmu je dnes u zaměstnanců počítána jako 15 % ze superhrubé mzdy. U osob s hrubými příjmy vyššími než 1 438 992 Kč⁵ ročně je pak navíc počítána tzv. solidární daň, která činí 7 % z hrubé mzdy nad tuto hranici.⁶ Navržená novela ruší koncept superhrubé mzdy a za základ daně ustanovuje mzdu hrubou. Z této hrubé mzdy má pak zaměstnanec nově odvádět 19 % u příjmů s daňovým základem do 1 500 000 Kč ročně a 23 % z příjmů nad touto hranicí. V porovnání se současným nastavením, v rámci kterého zaměstnanci s nižšími příjmy odvádí 15 % ze superhrubé mzdy (což odpovídá 20,1 % z hrubé mzdy), by novela přinesla pokles daňové zátěže.

Pro OSVČ by novela znamenala změny podobné. Především i u OSVČ by zvýšila daňovou sazbu z 15 % na 19 %. Aby u OSVČ nedošlo ke zvýšení daňové zátěže, novela navíc přináší možnost odečíst 75 % ze zaplacených odvodů na sociální a zdravotní pojištění jako daňově uznatelný výdaj. Pro analýzu dopadů navržené novely je důležité, že se nemění minimální ani maximální daňové základy pro výpočet odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

Metodika

Naše analýza dopadů daňových změn je založena na reprezentativním vzorku české populace z výběrového šetření Životní podmínky (SILC 2016⁷) Českého statistického úřadu. Výpočty jsou provedeny mikrosimulačním modelem TAXBEN⁸, který umožňuje odhadovat dopady daňových a dávkových změn na reálné osoby a domácnosti. Při výpočtech vycházíme ze současné legislativy a hodnotíme dopady navrhovaných změn na všechny „nedůchodcovské“ domácnosti.⁹

V rámci modelu simulujeme celkové daňové zatížení zaměstnanců i OSVČ, zahrnující daň z příjmu fyzických osob i odvody na sociální a zdravotní pojištění placené OSVČ, zaměstnanci i zaměstnavateli. Dále počítáme průměrnou daňovou sazbu (ATR), která je definovaná jako podíl daňových odvodů na příjmu daného jedince, a určuje tak daňovou zátěž uvalenou na různé typy poplatníků. Pro zaměstnance je průměrná daňová sazba počítána jako podíl celkových placených daní (zdravotní a sociální pojištění placené zaměstnancem i zaměstnavatelem a daň z příjmu) na superhrubých příjmech. Pro OSVČ je tomu podobně, ATR je definovaná jako podíl celkových daní (odvodů na sociální a zdravotní pojištění a daň z příjmu) na zisku. Přesné definice výpočtů daňových sazeb včetně vysvětlení, jak jsou do výpočtů zahrnuty minimální a maximální odvody, najdete ve studii Dušek, Kalíšková a Münich (2013).

⁵ Platí pro rok 2018.

⁶ Více o solidární dani a o zdanění vysokopříjmových osob v ČR naleznete např. ve studii Dušek a Šatava (2015).

⁷ Data SILC 2016 pracují s příjmy osob v roce 2015, my však příjmy všech osob indexujeme pomocí agregátního růstu mezd na situaci odpovídající roku 2017.

⁸ Vznik modelu TAXBEN byl podpořen grantem od Technologické agentury České republiky TD010033. Více informací o modelu TAXBEN je možné nalézt ve studii Dušek, L., Kalíšková, K., & Münich, D. (2013).

⁹ Model TAXBEN nepracuje s domácnostmi, ve kterých je jeden či více nepracujících důchodců a zároveň v takové domácnosti není žádná pracující osoba v produktivním věku. Model totiž nesimuluje příjmy ze starobního důchodu. Smíšené domácnosti, ve kterých například žijí rodiče v důchodovém věku společně se svými pracujícími dětmi, ale v modelu a našich výpočtech zahrnuté jsou.

Dopad novely na celkové daňové zatížení

Novela daně z příjmu přinese snížení daňového zatížení pro téměř všechny fyzické osoby, tedy jak pro zaměstnance, tak i pro OSVČ. Průměrné daňové zatížení fyzických osob klesne o 4 196 Kč ročně, tedy o 350 Kč měsíčně. Dopad změny celkových daňových odvodů se však pro jednotlivé skupiny poplatníků značně liší. Zatímco průměrná změna mezi zaměstnanci je na úrovni 3 500 Kč ročně, mezi OSVČ, pro které jde o hlavní činnost, přesahuje průměrná ušetřená částka 7 000 Kč ročně. Druhý faktor ovlivňující dopad novely je zařazení poplatníka v příjmové skupině. Skupina lidí s hrubými příjmy v nejvyšším decilu¹⁰ ušetří průměrně 14 220 Kč ročně, naopak desetina osob s nejnižšími hrubými příjmy ušetří pouze 117 Kč ročně. **Tabulka 1** shrnuje dopady novely podle příjmových decilů daňových poplatníků.

Tabulka 1: Dopad novely na daňové poplatníky podle příjmového decilu

Příjmový decil	Průměrný příjem	Průměrná změna	
		v daňovém zatížení	v průměrné daňové sazbě
	(Kč za rok)	(Kč za rok)	(p.b.)
1	54 735	-117	-0,2
2	140 168	-943	-0,5
3	189 290	-1 967	-0,8
4	232 504	-2 571	-0,9
5	268 343	-3 154	-0,9
6	306 916	-3 493	-0,9
7	348 031	-3 900	-0,9
8	399 116	-5 029	-1
9	486 853	-6 647	-1,1
10	901 551	-14 218	-1,3

Zaměstnanci

Graf 1 ukazuje, že novela by nezměnila daňové zatížení nízkopříjmovým zaměstnancům a snížila by jej zaměstnancům s vyššími příjmy. Ve spodním panelu je zachyceno statistické rozdělení zaměstnanců ve společnosti podle výše ročního hrubého příjmu. Je zřejmé, že téměř 90 % zaměstnanců se příjmově pohybuje pod hranicí 500 tisíc Kč ročně hrubého. Střední panel ukazuje změnu odvedené částky daní pro jednotlivé osoby.¹¹ Pouze pro skupinu zaměstnanců s nejnižšími příjmy je dopad novely neutrální. Od druhého příjmového decilu¹² převládá snížení zdanění a maxima dosahuje u osob s nejvyššími příjmy. Pravý panel pak ilustruje statistické rozdělení změn celkového daňového zatížení mezi zaměstnanci. I z něj je patrné, že většině zaměstnanců novela ušetří několik stokorun měsíčně nebo je neovlivní.

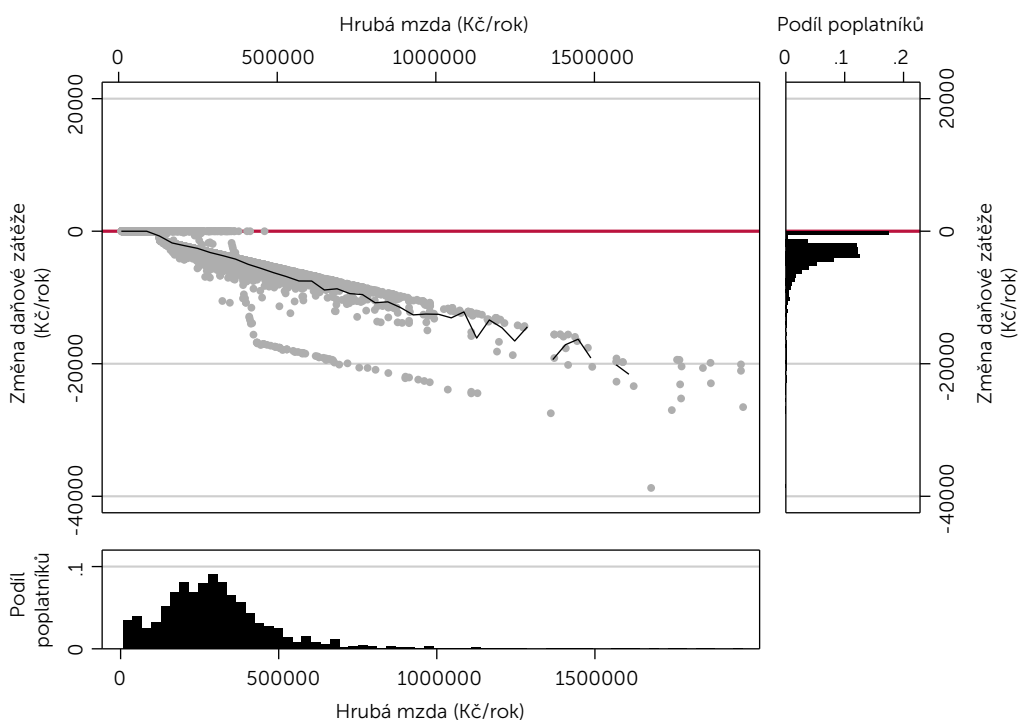
¹⁰ Horní decil zahrnuje 10 % osob s nejvyššími příjmy.

¹¹ Každá tečka v grafu odpovídá jedné osobě v datech SILC 2016, tlustá čára pak ukazuje průměr za všechny osoby s daným hrubým příjmem.

¹² Druhý příjmový decil mezi zaměstnanci tvoří ti, kteří mají roční hrubý příjem mezi 95 a 170 tisíci Kč.

V grafu nejsou zahrnuti zaměstnanci pracující na dohodu o pracovní činnosti (DPČ) a dohodu o provedení práce (DPP) ¹³.

Graf 1: Změna daňové zátěže mezi zaměstnanci

OSVČ

V případě OSVČ simulaci dopadů komplikuje skutečnost, že novela by zavedla meziroční provázanost daňových odvodů, což by vedlo k jinému dopadu v prvním roce než v letech dalších. To mimo jiné vysvětluje drobné rozdíly mezi výsledky MF ČR, které se většinou týkají prvního roku a výsledky této studie, které popisují dopady po přechodném roce.¹⁴

Novela by pro OSVČ znamenala vyšší snížení daňové zátěže než pro zaměstnance.

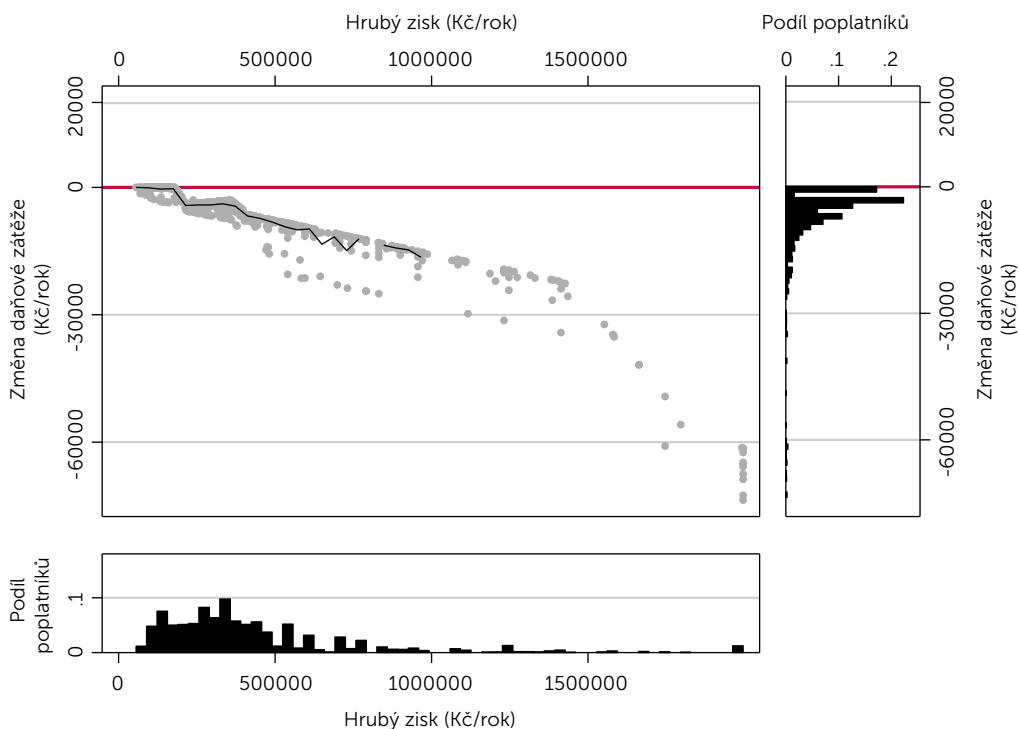
Graf 2 zobrazuje dopad daňové novely na poplatníky, pro které podnikání (OSVČ) představuje hlavní činnost, a nemají tedy žádné příjmy ze zaměstnání. V případě OSVČ jsou obdobou hrubých mezd *hrubé zisky*. Ze spodního panelu je patrné, že v porovnání se zaměstnanci je statistické rozdělení hrubých zisků mezi OSVČ méně koncentrované a dosahuje vyšší průměrné hodnoty. I kdyby procentuální dopad novely byl mezi zaměstnanci a OSVČ stejný, vyšší příjmy mechanicky zvýší ušetřené částky. Tento fakt dokresluje jak prostřední, tak pravý panel,

¹³ Z dostupných dat nelze vyvodit, zda daný poplatník pracuje na dohodu o provedení práce (DPP) nebo na dohodu o pracovní činnosti (DPČ), u kolika zaměstnavatelů měl tyto smlouvy v průběhu roku, ani to, kolik měsíců v roce na tyto dohody pracoval. Nelze tedy přesně vypočítat daňové zatížení těchto osob z dostupných dat. Novela by ale zdanění práce na DPP a DPČ ovlivnit neměla, není tedy nutné se jím zde zabývat.

¹⁴ Novelou navrhovaná možnost odečtu 75 % zaplaceného pojistného jako daňově uznatelného nákladu OSVČ by v praxi znamenalo, že do výpočtu daně vstoupí pojistné zaplacené v předchozím roce. Novela by tak v případě OSVČ zavedla meziroční provázanost daňových odvodů. Pokud by OSVČ jeden rok zaplatila vysoké pojistné, pak by si tím v roce následujícím snížila daňový základ. V přechodném období, v době případného uvedení do praxe by si OSVČ první rok od základu odečítaly pojištění zaplacené v rámci současného systému. V důsledku vyššího odečtu z „daňově přestupního“ roku by se daňový dopad v prvním roce po zavedení novely lišil od let následujících. Analýza dopadů tento přechodný rok opomíjí a posuzuje dopady daňové novely tak, jak se budou jevit až v dalších letech. Podklady MF ČR naopak většinou operují s dopady na daňové zatížení během prvního roku po novele, tedy v přechodném období. Z toho důvodu při porovnání výsledků této studie a analýz MF ČR mohou existovat systematické, byť drobné, rozdíly.

kteří zobrazují celkovou změnu daňové zátěže pro OSVČ podle současného hrubého příjmu a rozdělení poplatníků podle změny daňové zátěže. Ve skupině OSVČ vykonávajících jako hlavní samostatnou výdělečnou činnost není nikdo, kdo by po novele podléhal vyššímu daňovému zatížení. Nejméně by na změně daňové zátěže vydělaly OSVČ s nejnižším hrubým ziskem, kde by byl dopad nulový.

Graf 2: Změna odvodové zátěže pro OSVČ

Ani jeden z [Grafů 1](#) a [2](#) nezahrnuje poměrně malou skupinu OSVČ, které vedle podnikání pracují také v zaměstnaneckém poměru, a mají tak podnikání jako vedlejší činnost nebo v průběhu roku přecházejí ze zaměstnání do pozice OSVČ anebo naopak. Vynechání těchto lidí zjednodušuje interpretaci dopadu novely na dílčí skupiny – zaměstnance a OSVČ s hlavní činností – a zároveň nemění nijak významně celkový dopad novely. Pro úplnost však [Graf 6A](#) v [Příloze](#) zobrazuje dopad daňové novely na všechny ekonomicky aktivní osoby, včetně těch, kteří nejsou v grafech 1 a 2 zahrnuti.

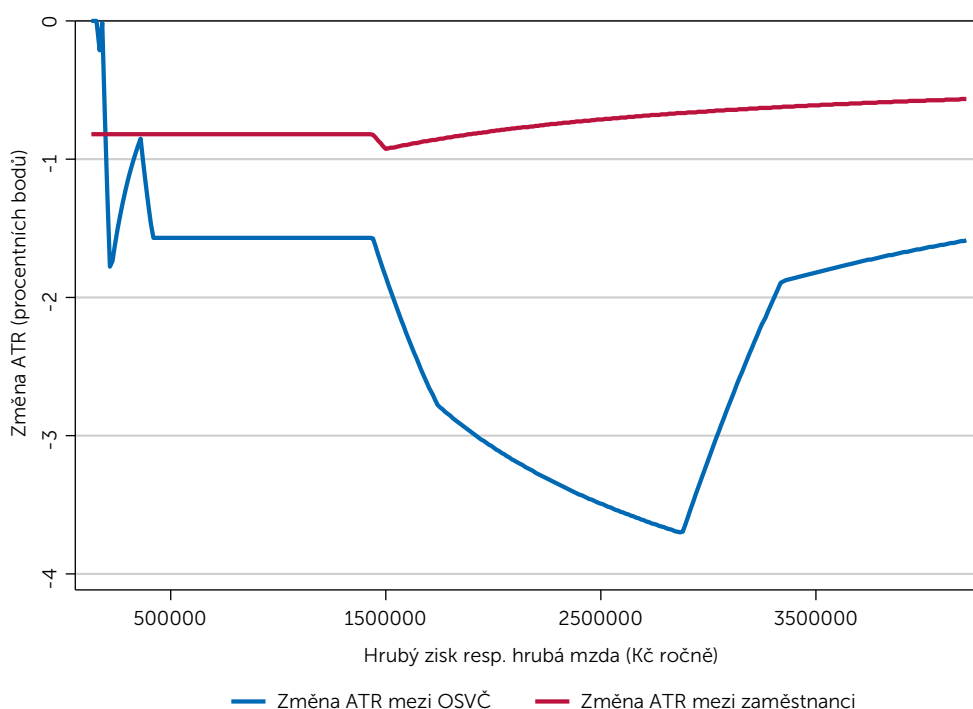
Dopad novely na průměrnou daňovou sazbu

Změna průměrné daňové sazby (ATR), kterou se zabýváme v této části, na rozdíl od celkové změny daňového zatížení dokáže odfiltrout mechanicky způsobený vyšší dopad novely pro vysokopříjmové skupiny daňových poplatníků. Z toho důvodu lépe vypovídá o dopadu změny daňového systému.

Simulovaný dopad novely na typizované jedince

Graf 3 zobrazuje simulované dopady novely na typizované jedince podle výše jejich ročního hrubého příjmu.¹⁵ Mezi zaměstnanci by novela vedla ke snížení ATR o 0,8 procentního bodu až do velmi vysokého hrubého příjmu 120 000 Kč měsíčně (1,4 mil. ročně). Pro zaměstnance s vyššími příjmy se dopad novely na ATR postupně snižuje. Novela by tedy snížila průměrnou daňovou zátěž poplatníků s vyššími příjmy relativně méně než poplatníků s příjmy nižšími. Je to způsobeno tím, že tito poplatníci dnes platí daň z příjmů vypočítanou ze superhrubé mzdy, která u vyšších příjmů roste pomaleji v důsledku zastropování odvodů na sociální pojištění. Po zavedení novely by však platili daň vypočítanou ze mzdy hrubé, kde by již zastropování nebylo.

Graf 3: Dopad novely na průměrnou daňovou sazbu (ATR) pro typizované jedince

U OSVČ s podnikáním jako hlavní činností a nízkými příjmy by novela měla na jejich daňovou zátěž dopady různé. V důsledku existence minimálních odvodových základů vznikají v **Grafu 3** „zuby“. První, malý zub s vrcholem pro hrubý zisk kolem 180 000 Kč ročně, způsobuje existence minimálních odvodových základů pro výpočet odvodů sociálního pojištění v kombinaci s nízkým daňovým základem pro výpočet daně z příjmu. OSVČ s hrubým ziskem menším než 180 000 Kč ročně by po novele stejně jako dnes odváděly minimální pojištění. Snížení daňového základu o 75 % ze zaplaceného pojistného, které je kvůli minimálnímu povinnému základu pro nízkopříjmové poplatníky relativně vysoké, jim sníží odvedenou daň z příjmu, a to i přes nárůst daňové sazby.

¹⁵ Zde pracujeme s typizovanými jedinci, kteří mají pouze příjmy ze zaměstnání nebo pouze příjmy z podnikání a neuplatňují kromě základní slevy na poplatníka žádné další daňové slevy ani odpočty. Předpokládáme také, že tyto osoby pracují 12 měsíců v roce.

Skupina OSVČ s hrubým ziskem mezi 180 000 Kč a 217 000 Kč ročně dnes platí sociální pojištění ze základu vyššího, než představuje minimální základ pro sociální pojištění. Novela by pro ně ale znamenala snížení odvodů na sociálním pojištění až na úroveň minimálního sociálního pojištění. V této skupině je snížení daňové zátěže tím výraznější, čím více si mohou poplatníci snížit základ pro odvod sociálního pojištění, než narazí na odvodové minimum. To vede k zápornému sklonu změny ATR mezi 180 000 Kč a 217 000 Kč ročně. Lokálně nejvýhodnější by tak novela byla pro OSVČ s hrubým příjmem 217 000 Kč ročně, kterým by daňová sazba klesla o 1,7 procentního bodu.

Stejný mechanismus funguje i při výpočtu odvodů zdravotního pojištění, kde minimální odvodový základ na zdravotní pojištění vytváří druhý „zub“ v [Grafu 3](#). Vrchol druhého „zubu“, a tedy lokálně nejméně výhodná, by novela byla pro poplatníky s hrubým příjmem kolem 360 000 Kč ročně. Jejich dnešní základ pro výpočet zdravotního pojistného odpovídá minimálnímu základu. Poplatníci by tak neměli možnost snížit si odvody pro výpočet zdravotního pojištění. OSVČ s hrubým příjmem od 360 000 do 418 000 Kč ročně by po zavedení novely odváděly nižší zdravotní pojistné než dnes, protože by nově spadaly do skupiny osob odvádějících pojistné z minimálního základu.

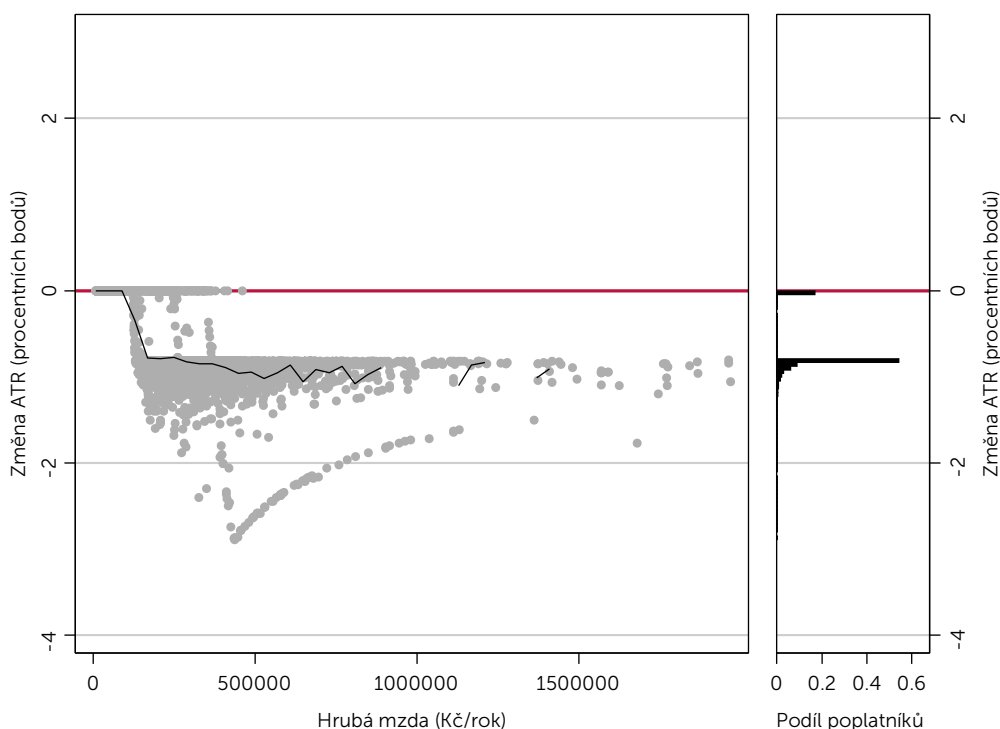
OSVČ s podnikáním jako hlavní činností a hrubým ziskem mezi 418 000 do 1,44 mil. Kč ročně by v novém režimu byly nad hranicí minimálních odvodů na sociální i zdravotní pojištění. Všem těmto poplatníkům by novela snížila průměrnou daňovou sazbu o 1,6 procentního bodu. OSVČ s hrubým ziskem mezi 1,44 mil. Kč a přibližně 1,75 mil. Kč ročně by po novele přestaly platit solidární daň, ale ještě by nepodléhaly zdanění podle vyšší daňové sazby v novém progresivním daňovém systému. Dopad novely by tak byl pozitivní a s každou další korunou vyšší. Přibližně od hrubého příjmu 1,75 mil. Kč, který odpovídá daňovému základu 1,5 mil. Kč, by OSVČ odváděly daň podle druhé sazby progresivního zdanění. Až do hrubého zisku 2,868 mil. Kč by výhodnost novely pro OSVČ rostla. Pro jedince s hrubým příjmem 2,868 mil. Kč by novela byla nejvýhodnější a snížila by ATR o 3,7 procentního bodu. A konečně na OSVČ s nejvyššími příjmy (nad 2,868 mil. Kč ročně) by měla novela opět menší dopad (ATR se totiž snižuje méně), ty totiž v dnešním systému spadají do skupiny platící odvody na sociální pojištění z maximálního základu (tedy nižšího než odpovídá jejich zisku), zatímco po novele by OSVČ dosáhly hranice hrubého zisku pro maximální sociální pojištění až při 3,35 mil. Kč ročně.

Simulace v [Grafu 3](#) ukazují daňové dopady novely pro typizovaného jedince, který uplatňuje pouze slevu na poplatníka a pracuje 12 měsíců v roce s konstantním příjmem. Nejsou tak zachyceny daňové změny u skutečných osob s reprezentativním příjmovým rozdělením a s dalšími charakteristikami, které jim umožňují využití daňových slev a odpočtů. K zachycení skutečných dopadů novely slouží [Grafy 4](#) a [5](#), které dokumentují, že všem daňovým poplatníkům by se po novele ATR nezměnila nebo by klesla. Průměrná daňová sazba (ATR) by poklesla v průměru o 0,8 procentního bodu. Pokles je patrný jak mezi zaměstnanci, tak i mezi OSVČ.

Zaměstnanci

Změna průměrných daňových sazeb na zaměstnance je zobrazena v [Grafu 4](#). Pro skupinu zaměstnanců s nejnižšími příjmy, která představuje významnou část zaměstnanců, by daňová novela průměrnou daňovou sazbu nezměnila. Naše výsledky ukazují, že novela by pro typického zaměstnance (tj. zaměstnance, který platí pojištění a odvádí nenulové daně) znamenala pokles ATR o 0,8 procentního bodu.

Graf 4: Změna průměrných daňových sazeb (ATR) mezi zaměstnanci

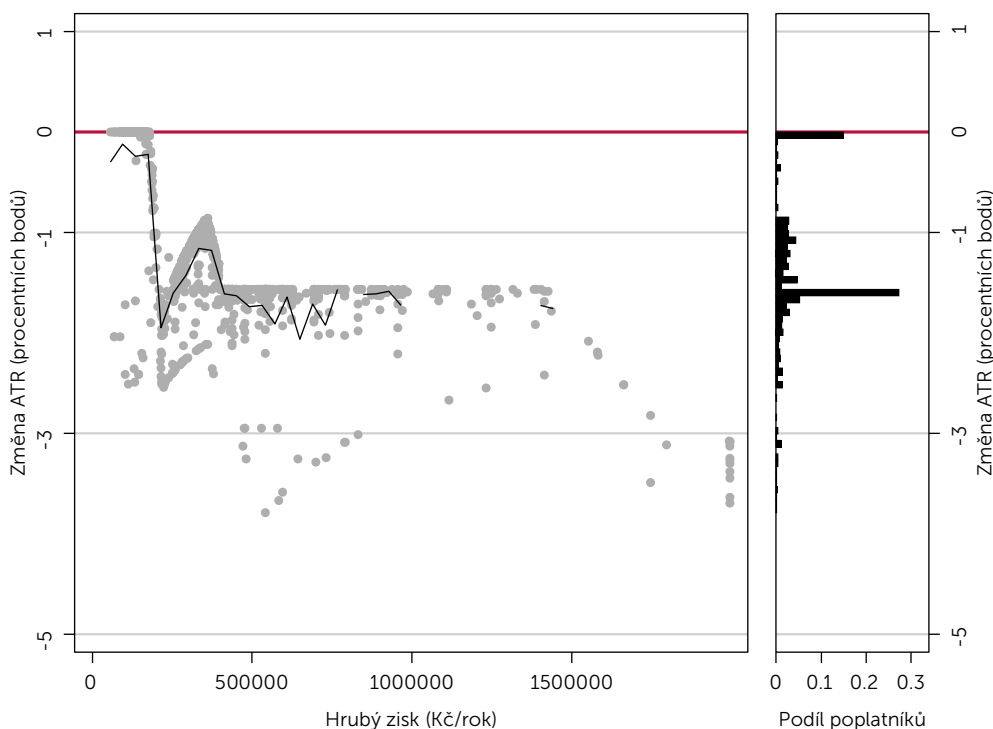
OSVČ

[Graf 5](#) zachycuje změnu ATR pro OSVČ s podnikáním jako hlavní činností simulovanou na reálných datech. Pro skupinu s nejnižšími příjmy by novela velkou změnu nepřinesla. Předně by u ní nedošlo ke změně odvodů na obě pojištění, protože by i po změně OSVČ odváděly pojistné vypočítané z minimálního základu pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění. Zároveň by se této skupiny nedotkl ani růst daňové sazby, protože tato skupina daň z příjmu neplatí.¹⁶

U vyšších hrubých zisků OSVČ pak [Graf 5](#) odpovídá dopadu novely na typizovaného jedince, který ukazuje [Graf 3](#). Nejvýhodnější se novela jeví pro skupinu OSVČ s hrubým ziskem kolem 217 000 Kč ročně, kterým by se ATR snížila zhruba o 2 procentní body. Nejčastěji, v případě 30 % OSVČ, by šlo o snížení sazby ATR o 1,6 procentního bodu.

¹⁶ Dušek, Kalíšková a Münich (2013) odhadují, že mezi OSVČ je asi 13 % osob, které neplatí daň z příjmu a zároveň odvádí pojistné na sociální a zdravotní pojištění z minimálního základu.

Graf 5: Změna průměrných daňových sazeb (ATR) pro OSVČ

Dopad na veřejný rozpočet

Daňová novela, jejíž součástí je zrušení konceptu superhrubé mzdy, by jednoznačně snížila daňovou zátěž většiny poplatníků. Bez dopadů na zaměstnanost, odpracovanou dobu a produktivitu práce, což je v krátkém období pravděpodobné, by došlo k poklesu příjmů veřejných rozpočtů. MF ČR ve svých materiálech odhaduje ztrátu 22,3 mld. Kč ve veřejných rozpočtech¹⁷. Naše simulace ukazují na pokles o 21,3 mld. Kč, což je velmi dobrá shoda s odhadem MF ČR.

Diskuse

Koncept superhrubé mzdy zavedla před 10 lety vláda Mirka Topolánka jako kompromisní řešení. Během posledních 10 let se objevily minimálně čtyři konkrétní novely, které obsahovaly jeho zrušení. Všechny dosavadní pokusy však zůstaly nenaplněny. Jedním z důvodů jsou často i rozdílné představy politických stran, a to i v rámci vládní koalice, o podobě nového daňového systému. Nedostatečná politická shoda stála i za letošním odložením novely.

Dalším problémem spojeným s návrhy daňových novel v České republice (kromě častých návrhů na změny a s tím spojené nejistoty) je pak nedostatečné vyhodnocení předkládaných změn. Společně s daňovým balíčkem z února 2018 předložilo MF ČR pouze vyhodnocení dopadů předložené novely na několik vybraných typizovaných jedinců a na státní rozpočet. Nedozevěděli jsme se nic o tom, jaké budou dopady novely na celou populaci, zda na navrhovaných změnách mohou někteří poplatníci prodělat nebo jak změny ovlivní pracovní motivace specifických skupin osob. Přitom například Šatava (2016) ukazuje, že pracovní motivace žen s malými dětmi jsou u nás velmi nízké a navrhuje reformu, která by mohla jejich situaci výrazně zlepšit. Novely

¹⁷ <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/zruseni-superhrube-mzdy-snizi-odvodovou-31006>

daňového systému by si také mohly klást za cíl zlepšení podmínek pro osoby s velmi nízkými příjmy, kterým český daňově-dávkový systém nedostatečně pomáhá k tomu, aby opustily past chudoby (Janský, Kalíšková a München, 2016).

Navrhovaná novela však žádné podobné cíle nemá. Klade si za cíl pouze zjednodušit systém výpočtu DPFO a snížit daňové zatížení všech zaměstnanců i OSVČ. Bohužel daňové snížení je spíše zanedbatelné a navrhované změny tedy nelze pokládat za daňovou reformu. Navíc novela nechává zdanění osob s nejnižšími příjmy beze změny.

Ke správné interpretaci výsledků této studie je nutné mít na paměti, že pro modelování dopadu zavedené daňové novely byla použita data SILC ze vzorku domácností a jejich členů, která v porovnání s administrativními daty o výběru daní systematicky nadhodnocují příjmy OSVČ. Naše odhady tedy zřejmě nadhodnocují ušetřenou částku na straně OSVČ, nadhodnocují daňovou ztrátu veřejných rozpočtů a podhodnocují počet OSVČ, které by v novém režimu odváděly minimální povinné pojistné.

Reference

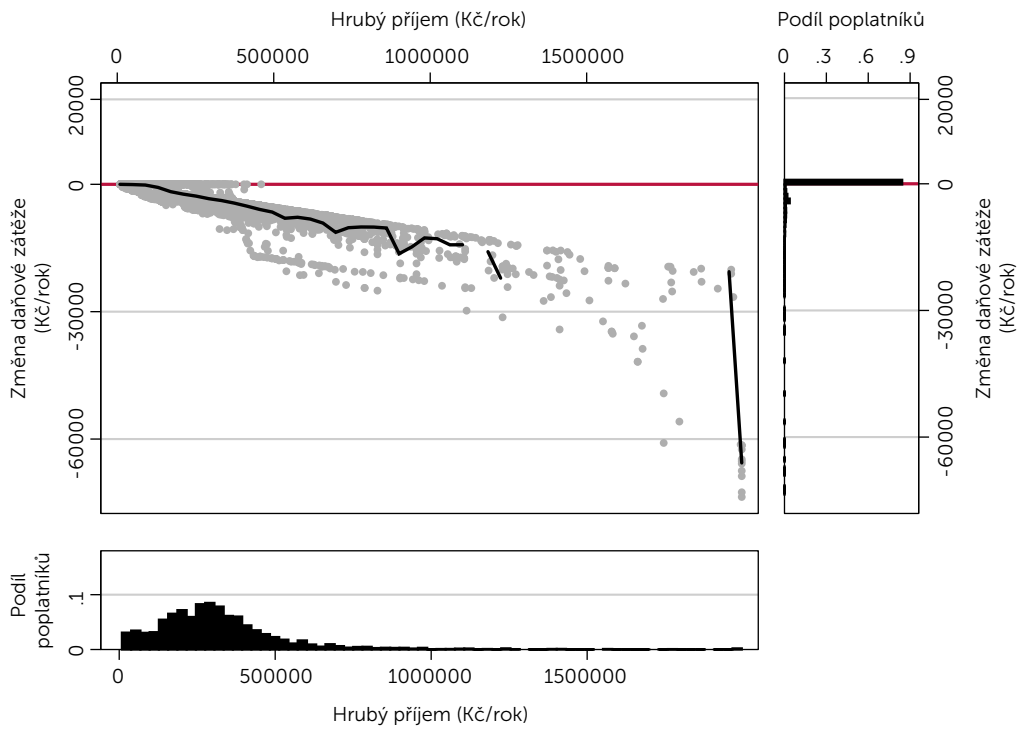
Dušek, L., Kalíšková, K., & Münich, D. (2013). Distribution of Average, Marginal and Participation Tax Rates among Czech Taxpayers: Results from a TAXBEN Model. *Finance a Úvěr: Czech Journal of Economics and Finance*, 63(6), 474–504.

Dušek, L., & Šatava, J. (2015). Zdanění vysokopříjmových osob v České republice: IDEA pro reformu. IDEA studie 14/2015. https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_14_Zdaneni_vysokoprijmovych_osob/mobile/index.html

Janský, P., Kalíšková, K. & Münich, D. (2016). Dopad daní a dávek na příjmovou nerovnost a relativní chudobu v České republice. IDEA studie 7/2016. https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_7_2016_Dopad_dani_a_davek_na_chudobu/mobile/index.html

Šatava, J. (2016). Daňový systém snižuje motivaci matek s menšími dětmi k práci: Doporučení a jeho vyhodnocení. IDEA studie 18/2016. https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_18_2016_Danovy_system_a_motivace_matek_k_praci/mobile/index.html

Graf 6: Změna odvodové zátěže pro všechny fyzické osoby

Předchozí publikace

- Září 2018: Ján Palguta, Filip Pertold: „[Dopady vyšších platů politiků na volby do zastupitelstev obcí](#)“
- Září 2018: Jana Krajčová, Daniel Münich: „[Intelektuální dovednosti českých učitelů v mezinárodním a generačním srovnání](#)“
- Srpen 2018: Filip Pertold, Jiří Šatava: „[Obezita v České republice: mezinárodní srovnání s využitím dat z projektu SHARE](#)“
- Červenec 2018: Taras Hrendash, Stanislav Kozubek, Daniel Münich. „[Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2011–2015](#)“, interaktivní aplikace
- Červenec 2018: Barbara Pertold-Gebicka. „[Dopady reformy rodičovských příspěvků v roce 2008 na pracovní zařazení matek](#)“
- Červenec 2018: Jiří Šatava. „[Průvodce seniora: Jak neprodělat při předčasném odchodu do důchodu](#)“
- Červenec 2018: Filip Pertold, Lucie Zapletalová. „[Komu školka \(ne\)pomůže? Zkušenosti ze série reforem předškolní péče v Německu](#)“
- Červen 2018: Daniel Münich, Vladimír Smolka. „[Vyšší platy učitelů: sliby, sliby, sliby](#)“
- Červen 2018: Vít Macháček, Martin Srholec. „[Kde se nejvíce publikuje v predátorských a místních časopisech? Bibliometrická analýza trochu jinak](#)“
- Květen 2018: Alena Bičáková, Klára Kalíšková. „[The low-skilled in the Czech Republic](#)“
- Duben 2018: Jan Hanousek, Štěpán Jurajda. „[Názvy firem a jejich vliv na firemní výkonnost](#)“
- Leden 2018: Daniel Münich, Tomáš Protivínský. „[Co skrývají známky na vysvědčení?](#)“
- Prosinec 2017: Jiří Šatava. „[Růst disponibilních příjmů osob v letech 2005 až 2015: Kdo si polepšil?](#)“
- Prosinec 2017: Vít Macháček, Martin Srholec. „[Místní časopisy ve Scopusu](#)“
- Říjen 2017: Klára Kalíšková. „[IDEA PRO VOLBY 2017. Rodinná politika v programech politických stran: přehled a rozbor](#)“
- Září 2017: Filip Pertold, Jiří Šatava. „[IDEA PRO VOLBY 2017. Důchody a důchodci ve volebních programech](#)“
- Září 2017: Daniel Münich. „[IDEA PRO VOLBY 2017. Platy učitelů ve volebních programech: přehled a rozbor](#)“
- Srpen 2017: Ján Palguta. „[Kdo je váš starosta: volební soutěž a charakteristiky zastupitelů v ČR](#)“
- Červenec 2017: Alena Bičáková, Štěpán Jurajda, Lucie Zapletalová. „[Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera](#)“

- Červen 2017: Daniel Münich. „[IDEA PRO VOLBY 2017, Nízké platy učitelů: hodně drahé šetření](#)“, Interaktivní aplikace studie <https://idea.cerge-ei.cz/platy-ucitelu>
- Červen 2017: Jiří Šatava. „[IDEA PRO VOLBY 2017, Příjmy seniorů – práce, nástupní důchody a jejich valorizace](#)“
- Červen 2017: Oleg Sidorkin, Martin Srholec. „[Do direct subsidies stimulate new R&D output in firms? A comparison of IMPULS, TIP and ALFA programmes](#)“
- Květen 2017: Klára Kalíšková. „[IDEA PRO VOLBY 2017. Podpora rodin s dětmi: daně, dávky a veřejné služby](#)“
- Květen 2017: Vít Macháček, Martin Srholec. „[Pod pokličkou Beallových seznamů](#)“
- Březen 2017: Libor Dušek. „[Přísnější tresty za vraždy? Vyhodnocení dopadů legislativního návrhu](#)“
- Březen 2017: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „[Ženy a muži v českém výzkumu: publikační výkon, produktivita, spoluautorství a trendy](#)“
- Únor 2017: Matthias Doepke, Fabian Kindermann, překlad Ondřej Lukáš, Filip Pertold „[Proč ženy v Evropě nechtějí mít více dětí?](#)“
- Prosinec 2016: Lukáš Rečka, Milan Ščasný. „[80% snížení emisí skleníkových plynů: analýza vývoje energetiky České republiky do roku 2050](#)“
- Prosinec 2016: Iva Zvěřinová, Milan Ščasný, Mikolaj Czajkowski a Eva Kyselá. „[Výzkum preferencí obyvatel pro klimatické politiky: Podporují Češi, Poláci a Britové jejich zavedení?](#)“
- Prosinec 2016: Daniel Münich a Samuel Škoda. „[Světové srovnání českých a slovenských časopisů podle indikátorů Impact Factor \(IF\) a Article Influence Score \(AIS\)](#)“
- Prosinec 2016: Jiří Šatava. „[Daňový systém snižuje motivaci matek s menšími dětmi k práci: Doporučení a jeho vyhodnocení](#)“
- Prosinec 2016: Ján Palguta, Martin Srholec. „[Stimulují přímé dotace soukromé výdaje firem na VaV? Metoda regresní diskontinuity](#)“, příloha „[Metodika hodnocení hospodárnosti účelové podpory pro aplikovaný výzkum a vývoj ve firmách](#)“
- Listopad 2016: Vít Macháček a Martin Srholec. „[Transfer znalostí do praxe podnikajícími akademiky v České republice](#)“
- Listopad 2016: Vít Macháček, Martin Srholec. „[Predátorské časopisy ve Scopusu](#)“
- Listopad 2016: Vít Macháček, Tereza Hrtúsová. „[Brexit vylepší vyjednávací pozici velkých států v Radě EU. Nejvíce posílí Polsko](#)“
- Říjen 2016: Ján Palguta. „[Konkurence politických uskupení v obecních zastupitelstvech a veřejné zakázky](#)“
- Září 2016: Daniel Münich, Vladimír Smolka. „[Platy českých učitelů zůstávají velmi nízké](#)“

- Srpen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. [„Medzinárodné porovnanie kvality publikačného výkonu vedných odborov na Slovensku“](#), [„Odborové prehľady“](#)
- Červenec 2016: Jiří Šatava. [„Vliv mateřství na výši starobního důchodu“](#)
- Červenec 2016: Ján Palguta. [„Dárci politických stran na trhu veřejných zakázek“](#)
- Červen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. [„Národní srovnání vědeckého publikačního výkonu Akademie věd České republiky: kvantita vs. kvalita a spoluautorství“](#)
- Červen 2016: Petr Janský, Filip Pertold, Jiří Šatava. [„Rozvody a příjmy žen v České republice: první zjištění v České republice na základě individuálních dat“](#)
- Květen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. [„Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2009–2013“](#)
- Květen 2016: Petr Janský, Klára Kalíšková, Daniel Münich. [„Dopad daní a dávek na příjmovou nerovnost a relativní chudobu v České republice“](#)
- Duben 2016: Miroslava Federičová, Filip Pertold, Michael L. Smith. [„Sebedůvěra třídy a soutěž spolužáků o osmiletá gymnázia“](#)
- Březen 2016: Jiří Šatava. [„Podpora rodin s dětmi prostřednictvím daňově dávkového systému“](#)
- Březen 2016: Ján Palguta, Filip Pertold. [„K čemu vede \(ne\)transparentnost veřejných zakázek?“](#)
- Březen 2016: Klára Kalíšková, Daniel Münich, Filip Pertold. [„Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí: Analýza výnosů a nákladů“](#)
- Únor 2016: Filip Pertold. [„Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže“](#)
- Leden 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. [„An International Comparison of the Quality of Academic Publication Output in the Czech Republic“](#), attachment [„Discipline sheets“](#)
- Prosinec 2015: Libor Dušek, Jiří Šatava. [„Zdanění vysokopříjmových osob“](#)
- Prosinec 2015: Libor Dušek. [„Hrozí opět přeplnění věznic? Predikce počtu vězňů v České republice“](#)
- Prosinec 2015: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. [„Mezinárodní srovnání kvality publikačního výkonu vědních oborů v České republice“](#), příloha [„Oborové listy“](#)
- Listopad 2015: Mariola Pytliková. [„Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině“](#)
- Listopad 2015: Klára Kalíšková. [„Skills Mismatches in the Czech Republic“](#)

- Listopad 2015: Jiří Šatava. „[Pracovní aktivita po dosažení důchodového věku: Institucionální pobídky v České republice](#)“
- Říjen 2015: Alena Bičáková, Klára Kališková. „[Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce](#)“
- Září 2015: Jiří Šatava. „[Working Beyond Pensionable Age: Institutional Incentives in the Czech Republic](#)“
- Září 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „[Komparativní studie věku odchodu do důchodu v České republice](#)“ (česká verze studie „A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic“ z června 2015)
- Září 2015: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „[Oborová publikační výkonnost výzkumných pracovišť v České republice v letech 2008-2012](#)“ (studie obsahuje interaktivní internetový nástroj, pomocí kterého je možné zvolit obor či pracoviště a zobrazit řazení pracovišť dle preferovaného ukazatele)
- Září 2015: Daniel Münich, Mária Perignáthová, Lucie Zapletalová, Vladimír Smolka. „[Platy učitelů českých základních škol: setrvale nízké a neatraktivní](#)“
- Srpen 2015: Jan Švejnar. „[Miliardáři versus lidé / Billionaires versus People](#)“
- Červen 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „[A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic](#)“ (v angl. jazyce, srovnávací studie věku odchodu do důchodu v České republice)
- Květen 2015: Josef Montag, Lucie Zapletalová. „[Bodový systém a jeho vliv na počet smrtelných nehod](#)“
- Březen 2015: Vojtěch Bartoš. „[\(Ne\)diskriminace žen při žádosti o zaměstnání v důsledku mateřství: Experiment](#)“
- Prosinec 2014: Klára Kališková, Lucie Zapletalová. „[Společným zdaněním k nižší zaměstnanosti žen](#)“
- Říjen 2014: Ágota Scharle. „[Co s ekonomickou neaktivitou v zemích Visegrádu?](#)“
- Říjen 2014: Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Lucie Zapletalová. „[Vliv informací z volebních lístků na výsledky obecních a krajských voleb](#)“
- Srpen 2014: Matěj Bajgar, Petr Janský. „[Regionální rozdíly v kupní síle: Ceny, platy, mzdy a důchody](#)“
- Červenec 2014: Štěpán Jurajda, Jiří Šatava. „[Budete mít nárok na důchod?](#)“
- Červen 2014: Daniel Münich, Miroslava Federičová. „[Učení mučení, nebo škola hrou? Srovnání oblíbenosti školy a matematika pohledem mezinárodního šetření](#)“
- Červen 2014: Petr Bouchal, Petr Janský: „[Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují?](#)“

- Květen 2014: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „[Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?](#)“
- Březen 2014: Vilém Semerák. „[Česká ekonomika pokračuje v růstu i v roce 2014](#)“
- Březen 2014: Miroslava Federičová, Daniel Münich. „[Příprava na osmiletá gymnázia: velká žákovská steeplechase](#)“
- Březen 2014: Klára Kalíšková. „[Ženy v českém finančním sektoru 1994-2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané](#)“
- Prosinec 2013: Daniel Münich, Tomáš Protivínský. „[Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012](#)“
- Prosinec 2013: Libor Dušek, Jiří Šatava. „[Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou...](#)“
- Prosinec 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „[Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému](#)“
- Říjen 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „[Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní?](#)“
- Září 2013: Jiří Šatava. „[Dopad rozvodu na příjmy v důchodu](#)“
- Červen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „[Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje](#)“
- Květen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „[Dopady reform I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců](#)“
- Květen 2013: Petr Janský. „[Účastníci penzijního připojištění](#)“
- Duben 2013: Martin Gregor. „[Může záporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů?](#)“
- Březen 2013: Pavel Hait, Petr Janský. „[Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti](#)“
- Prosinec 2012: Vilém Semerák. „[Zachrání Čína české exporty? Studie](#)“
- Listopad 2012: Petr Janský. „[Odhady dopadů změn DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013](#)“
- Říjen 2012: Pavla Nikolovová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár. „[Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů?](#)“
- Říjen 2012: Ondřej Schneider. „[Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému](#)“
- Říjen 2012: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „[Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře?](#)“
- Září 2012: Vilém Semerák. „[Dopady makroekonomického vývoje ČR na krajské úrovni: možnosti pro aktivní hospodářskou politiku](#)“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)
- Září 2012: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „[Možnosti pro aktivní hospodářskou politiku na krajské úrovni](#)“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)

- Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „[Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce](#)“
- Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „[The Commitment to Development Index for the Czech Republic](#)“ (výzkumný článek)
- Září 2012: Daniel Münich, Jan Straka. „[Být či nebýt učitelem: platy českých učitelů pohledem nákladů ušlých příležitostí a širší souvislosti](#)“
- Srpen 2012: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „[Kde se v ČR dělá nejlepší výzkum](#)“
- Srpen 2012: Libor Dušek. „[Kde hledat příčiny přeplněných věznic](#)“
- Červen 2012: Daniel Münich, Petr Ondko, Jan Straka. „[Dopad vzdělanosti na dlouhodobý hospodářský růst a deficit důchodového systému](#)“
- Květen 2012: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „[Česky: Nevyužitý potenciál země](#)“
- Duben 2012: Libor Dušek, Petr Janský. „[Očekávané dopady změn sazeb DPH na rozpočty krajů](#)“
- Březen 2012: Petr Janský, Daniel Münich. „[Co když vláda nebude valorizovat starobní důchody? První odhady dopadů na relativní chudobu důchodců v ČR](#)“
- Únor 2012: Ondřej Schneider. „[Rozpočtové instituce – evropské zkušenosti a aplikace na Českou republiku](#)“
- Únor 2012: Petr Janský, Ondřej Schneider. „[\(Ne\)udržitelnost \(dluhu\) veřejných financí](#)“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „[Evropská krize – Dopady měnové \(dez\)integrace na ČR](#)“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „[Evropská krize – Špatná a ještě horší řešení](#)“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák. „[Evropská krize – Limity čínské podpory](#)“
- Srpen 2011: Ondřej Schneider. „[Důchodové systémy v Evropě: Reformují všichni](#)“
- Červenec 2011: Petr Janský, Klára Kalíšková. „[Jak sjednocení DPH kompenzovat rodinám s dětmi](#)“
- Květen 2011: Ondřej Schneider. „[Penzijní dluh: Břímě mladých](#)“
- Květen 2011: Libor Dušek, Ondřej Schneider. „[Poplatky penzijních fondů: Komentář](#)“
- Duben 2011: Jan Hlaváč, Ondřej Schneider. „[Finanční výkonnost penzijních fondů ve střední Evropě: Proč jsou české fondy nejhorší?](#)“
- Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „[Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty](#)“
- Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „[Přehled hlavních dopadů daňových změn na domácnosti a veřejné rozpočty](#)“
- Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „[Jak by daňové změny dopadly na domácnosti a veřejné rozpočty](#)“

Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „[Dopady sjednocení sazeb DPH na 20 % na životní úroveň domácností](#)“

Prosinec 2010: Libor Dušek, Petr Janský. „[Odhad dopadů navrhovaných změn DPH na životní náklady domácností](#)“

Září 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „[Jak na státní rozpočet: Ekonomický přístup](#)“

Květen 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „[Jak inteligentně reformovat veřejné finance](#)“

Září 2009: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „[New member countries' labour markets during the crisis. EU BEPA Policy Brief](#)“

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy

Studie 12 / 2018

© Klára Kalíšková a Michal Šoltés

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-7344-476-1

DĚKUJEME VŠEM SPONZORŮM / WE THANK ALL OUR SPONSORS

Deloitte.

Jan Žůrek

Antonín Fryč
generální ředitel
WAREX, s. r. o.

Petr Šrámek
advokát

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

---

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

Vydavatel/Publisher: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., Politických vězňů 7, 111 21 Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ - angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (angl. zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

<http://idea.cerge-ei.cz>